

ปัลลภิมวีภักตติ และธาดุหมวด กิ ธาดุ และธาดุหมวด กหุ

ปัลลภิมวีภักตติ

บอกความบังคับ แปลว่า จง..... เช่น เอวิ วเทหิ. อ.เจ้า จงกล่าว อย่างนี้.
บอกความหวัง แปลว่า ...เถิด เช่น สพฺเพ สตฺตา อเวรา โหนตุ.อ.สัตว์ ท.
ทั้งปวง เป็นผู้มีเวรหามีได้เถิด.

บอกความอ่อนวอน แปลว่า ขอ.....จง..... เช่น ปพฺพาเชถ มํ ภนฺเต.
ข้าแต่ท่านผู้เจริญ อ.ท่าน ท. ขอจงยังข้าพเจ้าให้บวช.

* นำธาดุมาแจกกับปัลลภิมวีภักตติ + ฐักาล บท วจนะ บุรุษ

บุรุษ	ปรสฺสปทํ		อตุตโนปทํ	
	เอก.	พหุ.	เอก.	พหุ.
ประถมบุรุษ	ตุ	อนตุ	ตํ	อนตํ
มัธยมบุรุษ	หิ	ถ	สฺสุ	วฺโห
อุตฺตมบุรุษ	มิ	ม	เอ	อามฺหเส

* ใช้ ตํ แทน ตุ เช่น ชยตํ บ้าง,

* ลง หิ ลบ หิ ได้ เช่น คจฺฉ บ้าง ปจ, ลภ,

* ใช้ สฺสุ แทน หิ เช่น กรสฺสุ บ้าง

* หิ มิ ม ทีฆะท้ายธาดุที่เป็นสระเสียงสั้น เช่น คจฺฉาหิ, คจฺฉามิ,คจฺฉาม

หมวด กิ ธาตุ ลง นา ปัจจัย

กิ เป็นไปในความ ซื่อ (กิ + นา=ณา + ตุ) สำเร็จรูปเป็น กิณาตุ
จงซื่อ.

ชิ เป็นไปในความ ชนระ (ชิ + นา + ตุ) สำเร็จรูปเป็น ชินาตุ
จงชนระ.

ฐ เป็นไปในความ กำจัด (ฐ + นา + ตุ) สำเร็จรูปเป็น ฐนาตุ
จงกำจัด.

จิ เป็นไปในความ ก่อ, ในความ สั่งสม (จิ + นา + ตุ) สำเร็จ
รูปเป็น จินาตุ จงก่อ, จงสั่งสม.

ลู เป็นไปในความ เกี้ยว, ในความ ตัด (ลู + นา + ตุ) สำเร็จ
รูปเป็น ลูนาตุ จงเกี้ยว, จงตัด.

ณา เป็นไปในความ รู้ (ณา = ชา + นา + ตุ) สำเร็จรูปเป็น
ชานาตุ จงรู้.

มุ เป็นไปในความ ฝัด, ในความ ไปรย (มุ + นา + ตุ) สำเร็จรูป
เป็น มุนาตุ จงฝัด, จงไปรย.

หมวด คหุ ธาตุ ลง ณา ปัจจัย

คหุ เป็นไปในความ ถือเอา (คหุ + ณา + ตุ) สำเร็จรูปเป็น
คณหาตุ จงถือเอา.

๑. ทดสอบการแจกธาตุ

บุรุษ	ปรสสप्त		อตตโนปท	
	เอก.	พหู.	เอก.	พหู.
ป.	ชินาคู	ชินนุตุ	ชินาคัม	ชินนุตัม
ม.	ชินาหิ, ชิน	ชินาถ	ชินาสสุ	ชินาวุโ
อุ.	ชินามิ	ชินาม	ชิเน	ชินามหเส

๒. ทดสอบการแจกธาตุ

บุรุษ	ปรสสप्त		อตตโนปท	
	เอก.	พหู.	เอก.	พหู.
ป.	คณหาคู	คณหนุตุ	คณหาคัม	คณหนุตัม
ม.	คณหาหิ, คณห	คณหาถ	คณหาสสุ	คณหาวิโ
อุ.	คณหามิ	คณหาม	คณเห	คณหามหเส

ข้อควรรู้เบื้องต้นก่อนการแต่งและแปลประโยคบาลี

๑. ปัจจัยในกัตตุวาทจาก ๑๐ ตัว คือ อ เอ ย ญ ณา นา ญหา โอ ฌ ฌย แบ่งลงในธาตุ ๘ หมวด ดังนี้
๒. รูปแบบกัตตุวาทจก ประธานทำเอง เช่น สูโท โอทนํ ปจตุ อ. พ้อครวั จงหุง ซึ่งข้าวสุก

ทดสอบแปลไทยเป็นมคธ

๑. อ.ภิกษุ ท. ๔ จงรู้ ซึ่งคำสอน ของพระพุทธเจ้า ฯ
๒. อ.เรา ท. จงจำกัด ซึ่งกิเลส ท. ตามคำสอน ของพระพุทธเจ้า ฯ
๓. อ.ท่าน จงเกี่ยว ซึ่งข้าวกล้า ท. ในนา ของตน ฯ

ทดสอบแปลมคธเป็นไทย

๑. สพุเพ ชนา อตุตนา อตุตนา ธนานิ คณฺหนฺตฺ ๑
๒. อชช โลเก อคฺคสฺส พุทฺธสฺส ธมฺมํ ชานาถ ๑
๓. อหํ อิมสฺมี โลเก กุสฺถานิ จินามิ ๑